

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL „A“ SKUNDO**

2026 m. birželio d. Nr. S-2026/ (7-2026/73)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės (pranešėja) ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo įmonės „A“ (toliau – Pareiškėja) 2026-03-27 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2026-02-23 sprendimo Nr. 1AE-53 (toliau – Sprendimas) dalies baudų apimtyje. Pareiškėjos atstovas advokatas A.A. ir Muitinės departamento atstovas B.B. dalyvavo 2026-05-12 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėja nesutinka su Muitinės departamento Sprendimu ir prašo jį pakeisti, sumažinant baudą iki 20 proc.

Pareiškėja Komisijai pateiktame skunde nurodo, kad Muitinės departamentas 2026-02-23 priėmė Sprendimą, kuriuo patvirtino Vilniaus teritorinės muitinės (toliau – Vilniaus TM) 2025-11-13 sprendimą Nr. 18KPE-420 (toliau – Vilniaus TM sprendimas). Vilniaus TM, išnagrinėjusi faktines bylos aplinkybes ir turimus įrodymus, minėtu sprendimu nusprendė pripažinti, kad už tinkamai neįvykdytą muitinio tranzito procedūrą, vykdytą pagal 2023-09-28 tranzito deklaraciją T1 Nr.23LTVK200000060B87, atsirado mokestinė prievolė muitinei, kurios dydis: 12 080 Eur muito ir 1 603 Eur muitų delspinigių, 18 392 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) ir 4 008 Eur PVM delspinigių. Solidarūs skolininkai: „B“, kuriam skirta 9 142 Eur bauda, ir Pareiškėja, kuriai skirta 9 142 Eur bauda.

Pareiškėjos teigimu, Muitinės departamentas nustatant baudos dydį privalėjo atsižvelgti į Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą atleidimo nuo baudos pagrindą, kuris sietinas su nenugalimos jėgos poveikiu (*force majeure*) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (*cas fortuit*), kurių savo veikloje mokesčių mokėtojas nenumatė bei numatyti negalėjo, ir dėl šių aplinkybių poveikio atsiradę padariniai negalėjo būti veikiami mokesčių mokėtojo valios. Minėtomis aplinkybėmis pripažintinos gamtos jėgos, valstybinės valdžios institucijų neteisėti veiksmai ir žmogaus poveikis (kai prieš jį naudojamas absoliutus smurtas), kurio mokesčio mokėtojas negali išvengti, jam pasipriešinti ar nuo jo apsiginti. Pareiškėjos teigimu, atsižvelgiant į tai, kad pažeidimą sąlygojo žmogiškasis faktorius, kuriam Pareiškėja negalėjo daryti įtakos, bauda galėjo būti sumažinta iki minimalaus dydžio.

Skunde nurodyta, kad MAĮ 140 straipsnio 2 dalis nustato, kad mokesčių administratorius už mokesčių įstatymų pažeidimus skiria asmenims baudas, vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais ir neviršydamas MAĮ 139 straipsnio 1

dalyje nustatyto skirtinos baudos dydžio, o jeigu skirtinos baudos dydis nustatytas specialiajame mokesčio įstatyme, – neviršydamas jame nustatyto skirtinos baudos dydžio, atsižvelgdamas į: 1) pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą; 2) kaltę (kaltės formą ir rūšį); 3) dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą; 4) atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes. Taigi pažeidimo pobūdis ir mastas, turint omenyje, kad nustatytas tik vienetinis atvejis ir vieno daikto gabenimo atvejis, negali suponuoti didelio masto sąvokos taikymo ir atitinkamos jam baudos skyrimo. Taip pat, Pareiškėjos teigimu, skunduose Muitinės departamentui ne kartą buvo minėtas kaltės klausimas, kurio tiesioginio pobūdžio taip pat nebuvo nustatyta. Skunde nurodoma, kad to paties straipsnio 3 dalis nustato asmens atsakomybę lengvinančias aplinkybes, t. y., asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą ir (arba) bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu (sudarė sąlygas tinkamai mokesčių administratoriaus veiklai tiriant pažeidimą, pateikė mokesčių administratoriui prašomą informaciją, padėjo mokesčių administratoriui išaiškinti šį pažeidimą ir jame dalyvavusius asmenis). Todėl Pareiškėja nesutinka su Muitinės departamento Sprendimo teiginiais, kad: *„Atsiradus skolai muitinei, vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 42 straipsnio 1 dalimi, 2 dalies (a) punktu, bei pagal Mokesčių administravimo įstatymo 139 straipsnio 1 dalį mokesčių mokėtojams skiriama nuo 20 iki 100 procentų mokesčių sumos dydžio bauda. Skiriant konkrečią baudą, vertinamos asmens atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės ir baudos dydis skaičiuojamas nuo baudos vidurkio (Mokesčių administravimo įstatymo 140 straipsnio 5 dalis). Atsižvelgiant į tai, kad nustatyta tik viena asmens atsakomybę lengvinanti aplinkybė – procedūros vykdytojo „B“ ir vežėjo „A“ atstovas bendradarbiavo su muitine teikdamas informaciją ir dokumentus, kiekvienam pažeidėjui pagrįstai skirta 30 proc. bauda (9 142 Eur) nuo apskaičiuotų mokesčių (30 472 Eur). Tik tuo atveju, jei mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės ir nėra sunkinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio (Mokesčių administravimo įstatymo 140 straipsnio 5 dalies 3 punktas)“* ir prašo taikyti minimalią 20 procentų mokesčių sumos dydžio baudą.

Pareiškėja pažymėjo, kad Vilniaus TM sprendime konstatuota, kad Pareiškėja bendradarbiavo su muitine ir teikė visą reikalingą informaciją bylos išsprendimui.

Skunde nurodyta, jog MAĮ 2 straipsnio 4 dalis nustato baudų už administracinius nusižengimus administravimą – mokesčių administratoriaus funkcijų, susijusių su nutarimų ir (ar) administracinių nurodymų skirti baudas už administracinius nusižengimus vykdymu, įgyvendinimas atliekant šių baudų apskaitą, įskaitymą, sumokėjimo atidėjimą ar išdėstymą, priverstinio išieškojimo inicijavimą, priverstinio išieškojimo priežiūrą, priverstinio išieškojimo sustabdymą, priverstinai išieškotų baudų paskirstymą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso, MAĮ ir kitų įstatymų nustatyta tvarka. Todėl, atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjos ūkinės ir finansinės veiklos eigai šis atvejis buvo netikėtas, o atsiradusi mokestinė prievolė muitinei yra ženkli, Pareiškėja prašo taikyti MAĮ 88 straipsnio 11 dalies nuostatas ir baudų už administracinį nusižengimą sumokėjimą išdėstyti iki 2 metų nuo numatyto baudos sumokėjimo termino dienos.

Skunde nurodyta, kad Pareiškėja taip pat prašo taikyti MAĮ 88 straipsnio 2 dalies nuostatas ir atidėti mokestinės prievolės mokėjimą ar jį išdėstyti. Akcentuoja, kad šis įvykis turėjo neigiamos įtakos Pareiškėjos verslui, ką parodo prie skundo pridedami finansinės veiklos rezultatų balansai. Pareiškėja neturi finansinių galimybių nedelsiant sumokėti nustatyto dydžio mokestinę prievolę ir baudą, nes Pareiškėjos finansinė būklė tapo kritinė ir įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus yra sudėtinga.

Pareiškėja prašo pakeisti Sprendimą, sumažinant jai skirtą baudą iki 20 proc. dydžio.

Muitinės departamentas laikosi priešingos pozicijos.

Muitinės departamento Sprendime nurodyta, jog vadovaudamasis MAJ 154 straipsnio 4 dalies 5 punktu, Muitinės departamentas 2025-03-19 sprendimu Nr. 1AE-109 nusprendė panaikinti Vilniaus TM 2024-05-09 sprendimą Nr. 18KP-16-272 ir pavesti vietos mokesčių administratoriui atlikti pakartotinį patikrinimą bei priimti naują sprendimą. Toks sprendimas buvo motyvuojamas tuo, kad pagrįstam sprendimui priimti yra reikalinga nustatyti ginčo transporto priemonės – naudoto 2021 m. gamybos vilkiko DAF, modelis XF 480 FT, VIN (duomenys neskelbtini), variklio darbinis tūris 12902 CMQ, variklio galia 355kW (toliau – TP); Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) kodas – 8701 21 90, bruto svoris – 8 360 kg., muitinį statusą tiek įvežant prekę iš Serbijos Respublikos, tiek ir ją išgabenant iš Sąjungos muitų teritorijos.

Vilniaus TM, pakartotinai išnagrinėjusi faktines bylos aplinkybes ir turimus įrodymus, 2025-11-13 Vilniaus TM sprendimu pripažino, kad už tinkamai neįvykdytą muitinio tranzito procedūrą, vykdytą pagal tranzito deklaraciją T1 Nr.23LTVK200000060B87 (2023-09-28), atsirado mokestinė prievolė muitinei, kurios dydis: 12 080 Eur maito ir 1 603 Eur muitų delspinigių, 18 392 Eur PVM ir 4 008 Eur PVM delspinigių. Solidarūs skolininkai: „B“ (EORI kodas – DE828088257899835, adresas – (duomenys neskelbtini)), kuriam skirta 9 142 Eur bauda ir Pareiškėja, kuriai skirta 9 142 Eur bauda.

Pasisakydama dėl TP muitinio statuso, Vilniaus TM pažymėjo, kad TP buvo eksportuota ir išvežta iš Sąjungos muitų teritorijos į Serbiją. Pagal 2013-10-09 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – Sąjungos muitinės kodeksas), 154 straipsnio (a) punkto nuostatas, TP prarado Sąjungos prekių muitinį statusą ir tapo ne Sąjungos preke. TP su tranzito deklaracija T1 Nr. 23RS025046CFNWUE88 (2023-09-21) įvažiavo į Sąjungos teritoriją iš Serbijos kaip ne Sąjungos prekė.

Sprendime nurodyta, kad Pareiškėja nesutiko su Vilniaus TM sprendimu ir prašė jį panaikinti. Skundas Muitinės departamentui buvo motyvuojamas tuo, kad priimant sprendimą nebuvo atsižvelgia į muitinės procedūroje dalyvavusių subjektų individualias kaltės formas. Pareiškėja remdamasi Sąjungos muitinės kodekso 127 straipsniu nurodė, kad deklaraciją gali pateikti tiek juridinis, tiek ir fizinis asmuo, o papildomo tyrimo metu buvo nustatyta, kad galimuose neteisėtuose veiksmuose dalyvavo ne tik Uzbekistano pilietis C.C., bet ir D.D., t. y. neteisėtus veiksmus su ginčo TP atliko kiti asmenys, dėl ko darytina prielaida dėl fizinio asmens kaltų veiksmų. Pareiškėjos nuomone, Vilniaus TM jos kaltės neįrodė. Nebuvo įrodymų apie faktinį eksportą iš Sąjungos teritorijos. Papildomame tyrime nebuvo išdėstyta jokių įrodymų apie būtent šios TP išvykimo iš Lietuvos ar Baltarusijos sienos kirtimą ar atvykimą į Kazachstaną ar į Kirgiziją bei judėjimo maršrutą. Pareiškėja skunde Muitinės departamentui taip pat paaiškino, kad muitinė aiškiai konstatavo, jog vežėjo – Pareiškėjos, vykdoma procedūra pagal muitinio tranzito deklaraciją Nr. 23LTVK200000060B87 buvo nutraukta, nes Lenkijos muitinė neleido išvežti TP, dėl ko konstatuotina, kad buvo deklaruota prekė, o ne TP. Pareiškėja nesutiko ir dėl solidarios baudmės skyrimo, kadangi procedūros vykdytojo ir vežėjo veiksmai buvo skirtingi.

Sprendime Muitinės departamentas išdėstė bylos faktines aplinkybes.

Sprendime nurodyta, kad 2023-09-28 Vilniaus TM Medininkų kelio poste TP buvo įforminta Sąjungos tranzito procedūra pagal tranzito deklaraciją Nr. 23LTVK200000060B87. Tranzito procedūra buvo įforminta pagal pateiktus dokumentus: sąskaitą (Invoice) Nr. 08-01/1 (2023-08-23), kurioje nurodyta prekės vertė 75 500 Eur.; gavėjas – Kirgizijos įmonė „D“ ir CMR be numerio (2023-09-21), kuriame vežėju nurodyta Serbijos įmonė „A“ (Pareiškėja). Procedūros vykdytojas – įmonė „B“. Krovinys buvo nukreiptas į Lenkijos muitinės pasienio postą „Grzechotki OC“ (PL372050). Tranzito terminas – 2023-10-06.

Sąjungos muitinės kodekso 233 straipsnio 2 dalis nustato, kad procedūros vykdytojo pareiga įvykdoma ir tranzito procedūra baigiama, kai prekės, kurioms ši procedūra buvo įforminta, ir būtina informacija yra prieinamos paskirties muitinės įstaigai. Įmonė „B“ – tranzito procedūros vykdytojas, todėl, vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 233 straipsnio 1 dalies (a) ir (b) punktais, atsako už visų ir nepakeisto pavidalo prekių ir būtinos informacijos pateikimą paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir nepažeidus muitinės taikomų prekių identifikavimo užtikrinimo priemonių bei už muitų teisės aktų nuostatų, susijusių su šia procedūra, laikymąsi. 2023-09-30 krovinys atvyko į paskirties muitinės įstaigą Lenkijoje ir Nacionalinės tranzito kontrolės sistemoje (toliau – NTKS) buvo užfiksuotas krovinio atvykimas. Tranzito procedūra pagal muitinio tranzito deklaraciją T1 Nr. 23LTVK200000060B87 buvo užbaigta su pažeidimais (tikrinimo kodas B1) ir pervesta į būseną „Laukiama sprendimo“. Lenkijos muitinė neleido išvežti TP iš ES per savo pasienio postą „Grzechotki OC“ (PL372050), nurodant priežastį – „*Prekės kodui 8701 21 90 taikomos eksporto į Rusiją sankcijos. Bandytas apeiti sankcijas*“.

Vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 (2014-07-31) dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 833/2014), 2a straipsnio 1a dalimi „*Draudžiama vežti tranzitu per Rusijos teritoriją iš Sąjungos eksportuojamas VII priede išvardytas prekes ir technologijas, kuriomis galėtų būti prisidedama prie Rusijos kariuomenės ir technologijų stiprinimo arba jos gynybos ir saugumo sektoriaus plėtojimo*“ ir 3k straipsniu „*Draudžiama tiesiogiai, ar netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti XXIII priede išvardytas prekes, kuriomis visų pirma galėtų būti prisidedama prie Rusijos pramonės pajėgumo didinimo, bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje arba naudojimui Rusijoje*“.

Vilniaus TM dėl nustatytų paskirties įstaigoje pažeidimų pradėjo tyrimą. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad 2023-09-27 aukščiau nurodyta TP atvyko į Lietuvą iš Serbijos su tranzito deklaracija T1 Nr. 23RS025046CFNWUE88 (2023-09-21), kurioje TP buvo deklaruota kaip prekė vykstanti savo eiga. Prekės gavėjas ir pirkėjas – Kirgizijos įmonė „D“ (Bishkek, Kirgizija). TP nuvyko į deklaruotą paskirties muitinės įstaigą – Medininkų kelio postą (LTVK2000). Paskirties muitinės įstaiga (LTVK2000) nustačiusi, kad TP, deklaruota KN kodu 8701 21 90, įtraukta Reglamento (ES) Nr. 833/2014 VII ir XXIII priedus, neleido šios TP išvežti iš ES ir grąžino TP į ES su nauja tranzito deklaracija T1 Nr. 23LTVK200000060B87 (2023-09-28). Krovinys buvo nukreiptas į Lenkijos muitinės postą „Grzechotki OC“ (PL372050). 2023-09-30 TP atvyko į paskirties muitinės įstaigą Lenkijoje (PL372050), kuri taip pat dėl sankcijų pažeidimo neleido išvežti TP iš ES ir užbaigė tranzito procedūrą pagal T1 Nr. 23LTVK200000060B87 su pažeidimais (tikrinimo kodas B1), pervedė deklaraciją Nr. 23LTVK200000060B87 į būseną „Laukiama sprendimo“. Vilniaus TM pažymėjo, kad dėl pasirinkto užbaigimo tikrinimo kodo „B1“, susijusio su nustatytais pažeidimais, tranzito procedūros, vykdytos pagal tranzito deklaraciją T1 Nr. 23LTVK200000060B87, negalima pripažinti įvykdyta. Tranzito procedūra NTKS neuždaroma ir procedūros vykdytojas bei garantas išlieka už ją atsakingi, kol bus išspręstas klausimas dėl nustatytų pažeidimų, ir garantijos suma, panaudota iš bendrosios garantijos GRN 21DE000000081910 tranzito procedūros pagal T1 Nr. 23LTVK200000060B87 įvykdymui užtikrinti, bus atlaisvinta.

Vilniaus TM dėl galimos skolos muitinei atsiradimo pagal Sąjungos muitinės kodekso 79 straipsnį 2023-11-14 raštu Nr. (8.1/21)-2VE-12582 išsiuntė Lenkijos muitinei paklausimą. 2023-12-20 Lenkijos muitinė el. paštu informavo, kad TP nebuvo išgabenta iš ES – tranzito procedūra buvo užbaigta su neatitikimais (tikrinimo kodas B1) dėl sankcijų pažeidimo ir pranešė, kad vėliau procedūros vykdytojas jiems pateikė alternatyvų įrodymą (Kirgizijos importo deklaracijos kopiją), kad TP buvo pristatyta gavėjui Kirgizijoje. Taip pat dėl nustatytų

Lenkijos paskirties muitinės įstaigoje pažeidimų Vilniaus TM 2024-01-17 raštu Nr. (1.10Mr/21)-2VE-478 informavo procedūros vykdytoją, prašydama pateikti dokumentus, nurodytus 2015-11-24 Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (toliau – įgyvendinimo reglamentas) 312 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

2024-02-05 procedūros vykdytojo bei vežėjo atstovas – įmonė „E“ ((duomenys neskelbtini)), kuri nurodyta deklarantu tranzito deklaracijoje T1 Nr. 23RS025046CFNWUE88, pateikė paaiškinimą dėl TP judėjimo aplinkybių ir pranešė, kad TP vis dėlto išvyko iš ES per Vilniaus TM Šalčininkų kelio postą (LTVK3000). Kartu procedūros vykdytojo atstovas pateikė transporto priemonės vairuotojo paaiškinimą bei importo deklaracijos Nr. 41710105/181023/0037125, įformintos 2023-10-18 Kirgizijos muitinėje, kopiją.

TP vairuotojas E.E. raštu pranešė, kad atgabenus TP su T1 tranzito deklaracija Nr. 23RS025046CFNWUE88 (2023-09-21) iš Serbijos į Medininkų pasienio postą (LTVK2000), jam nepavyko išvažiuoti iš ES – dėl sankcijų pažeidimo muitinė neleido išvežti TP per pasienio postą. Taip pat ir su nauja tranzito deklaracija T1 Nr. 23LTVK200000060B87 (2023-09-28) jam nepavyko išvežti TP iš ES per Lenkijos pasienio postą „Grzechotki OC“ (PL372050) – dėl sankcijų pažeidimo Lenkijos muitinė neišleido TP iš ES. Vėliau, neturėdamas jokių muitinės dokumentų prekei, jis nusprendė bandyti kirsti Lietuvos-Baltarusijos sieną per kitą muitinės postą – Šalčininkų kelio postą (LTVK3000). Bandant išgabenti TP iš ES, jis kreipėsi į jam nežinomą įmonę, kuri užsiima dokumentų įforminimu kertant sieną. Pagal tos įmonės sąlygas, E.E. perdavė raktus ir TP nežinomos įmonės vairuotojui ir ši įmonė davė jam dviratį sienos kirtimui. TP iš ES į Baltarusiją buvo išgabenta per Šalčininkų kelio postą. Neutraliojoje zonoje šios įmonės vairuotojas susitiko su E.E. ir perdavė jam TP.

Tyrimo metu nustatyta, kad TP su valstybiniu numeriu G3HVF (kuris nurodytas ir Serbijos, ir Lietuvos muitinės tranzito deklaracijose) nuo 2023-09-30 nebuvo kirtusi Lietuvos-Baltarusijos sienos. Patikrinus sienos kirtimą pagal TP VIN kodą nustatyta, kad TP kirto sieną su kitu Lietuvos Respublikoje išduotu valstybiniu numeriu – (duomenys neskelbtini). Siekiant nustatyti kokių būdu atsirado naujas Lietuvos Respublikos valstybinis numeris (duomenys neskelbtini), Vilniaus TM 2024-03-25 raštu Nr. (1.10Mr/21)-2VE-3335 kreipėsi į VĮ „Regitra“. 2024-04-18 gautas VĮ „Regitra“ atsakymas, kuriame buvo pateikti dokumentai, kuriais remiantis TP buvo išduotas naujas valstybinis numeris. Buvo nustatyta, kad 2023-10-07 Uzbekistano pilietis C.C. kreipėsi į VĮ „Regitra“ su prašymu Nr. 21250243 įregistruoti TP, pateikiant galimai suklastotą sąskaitą (Invoice) Nr. 09-01 (2023-09-12), kurioje nurodyta TP vertė – 4 300 Eur, o ne 75 500 Eur ir Slovėnijos valstybės techninės apžiūros dokumentą Nr. SKO507995(SVN), TP registracijos liudijimą Nr. D0171576(SVN) bei draudimo liudijimą Nr. AJC1763880 (LTU). Pažymėtina, kad prašyme Nr. 21250243 C.C. pateikė Slovėnijos valstybės TP registracijos liudijimo dokumentą Nr. D0171576, kuriame pakeistas (ištaisytas) galiojimo laikotarpis – vietoj 2023-08-04 nurodyta 2023-09-04, be to, šiame dokumente nurodytas visiškai kitas transporto priemonės registracijos numeris – (duomenys neskelbtini), kurio galiojimas pasibaigė 2023-08-04.

2023-10-12 TP su naujai išduotu laikinuoju registracijos liudijimu bei laikinuoju Lietuvos Respublikoje išduotu valstybiniu numeriu (duomenys neskelbtini), kirto Lietuvos-Baltarusijos sieną per Šalčininkų kelio postą (LTVK3000). Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenis 2023-10-12 Lietuvos-Baltarusijos sienos kirtimo metu TP vairavo Uzbekistano pilietis D.D.. Kadangi TP valstybinio numerio struktūra ir forma laikinai registracijai nesiskiria nuo valstybinio numerio pastoviai registracijai, be to TP vyko be

priekabos/puspriekabės, todėl muitinis tikrinimas Šalčininkų pasienio kelio poste nebuvo atliekamas.

Tyrimo eigoje iš procedūros vykdytojo buvo gauta papildoma informacija, kad Baltarusijos muitinėje TP buvo įforminta tranzito procedūra pagal deklaraciją Nr. 11216407-1210, kurioje nurodytas ankstesnis valstybinis numeris (duomenys neskelbtini), bet ne Lietuvos Respublikoje registruotas valstybinis numeris (duomenys neskelbtini). Procedūros vykdytojas pranešė, kad Minske vairuotojas E.E. perdavė visus dokumentus ir TP kitam vairuotojui, kuris turėjo važiuoti į Kirgiziją. Papildomai iš procedūros vykdytojo gauta informacija, kad galutinis prekės gavėjas – Rusija, kartu buvo pridėta 2023-10-16 įforminta Rusijos muitinės importo deklaracijos Nr. 10009100/161023/3161407 kopija, TP su Rusijos valstybinio numerio nuotrauka bei kiti Rusijoje įforminti vilkiko dokumentai. Taip pat procedūros vykdytojo atstovas kaip alternatyvų tranzito procedūros užbaigimo įrodymą, nurodė įgyvendinimo reglamento 312 straipsnio 1 dalyje, pateikė importo deklaracijos Nr. 41710105/181023/0037125, įformintos 2023-10-18 Kirgizijos muitinėje, kopiją.

Vilniaus TM pažymėjo, kad prekių išvežimo iš ES faktas lemtų skolos muitinei išnykimą pagal Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies (k) punktą tik tuo atveju, jei asmens veiksmuose nebūtų pastebėta jokių bandymų apgauti požymių, kaip nurodyta šio straipsnio 6 dalyje. Vilniaus TM padarė išvadą, kad TP išvyko iš ES per Šalčininkų kelio pasienio postą apgaulės būdu suklastojus dokumentus, tai sukėlė skolos muitinei atsiradimą pagal Sąjungos muitinės kodekso 79 straipsnio 1 dalį nepriklausomai nuo to, ar prekė buvo išgabenta iš ES, ar ne. Šiomis aplinkybėmis procedūros vykdytojo pateikti dokumentai (Rusijos ir Kirgizijos importo deklaracijos) Vilniaus TM nenagrinėjami ir nevertinami.

Siekdama nustatyti TP muitinį statusą, Vilniaus TM 2024-05-30 raštu Nr. (1.12Mr/16)2VE-5764 iniciavo užklausą Slovėnijos Respublikos muitinės administracijai dėl informacijos apie TP išduotų registracijos ir kitų dokumentų autentiškumo bei taikytas muitinės procedūras. 2025-01-16 buvo gautas Slovėnijos Respublikos finansų ministerijos Priežiūros administracijos Teisinės pagalbos ir tarptautinių tyrimų sektoriaus atsakymas, kuriame nurodoma, kad informacinės sistemos EUCARIS (vairuotojų ir automobilių duomenų sistema) duomenimis TP savininku nuo 2021-09-04 buvo Austrijoje registruota įmonė – „F“ ((duomenys neskelbtini)). Nuo 2021-09-04 TP buvo registruota Slovėnijoje įmonės „G“ (duomenys neskelbtini) vardu, kuri šią TP pagal lizingo sutartį išsinuomojo iš įmonės „F“. 2022-05-21 TP nuomininku tapo įmonė G (duomenys neskelbtini). Tą liudija TP registracijos sertifikatas Nr. D 171576, kuris galiojo iki 2023-08-04, kai TP buvo išregistruota Slovėnijoje, o 2023-09-20 buvo registruota Austrijoje Lietuvos įmonės UAB „H“ ((duomenys neskelbtini); dabartinis adresas – (duomenys neskelbtini)) vardu. Rašte taip pat nurodoma, kad Slovėnijoje TP muitinės formalumai nebuvo atlikti.

Remiantis gauta informacija, Vilniaus TM nustatė, kad:

- 2023-09-13 Lietuvos įmonė UAB „H“ pagal sąskaitą Nr.20230305 (2023-09-13) įsigijo TP iš Austrijos įmonės „I“ (duomenys neskelbtini). TP buvo įregistruota Austrijoje įmonės UAB „H“ vardu – buvo išduotas valstybinis numeris (duomenys neskelbtini).

- 2023-09-20 UAB „H“ pagal pirkimo-pardavimo sutartį pardavė TP Serbijos įmonei – Pareiškėjai.

- 2023-09-20 prekei UAB „H“ vardu buvo įforminta eksporto procedūra (procedūros kodas 1000) pagal eksporto deklaraciją Nr. 23LTKC0100EK28ADD1. Eksporto procedūros įforminimo pagrįstumui eksportuotojas UAB „H“ pateikė muitinei TP įsigijimo ir pardavimo dokumentus. Eksportuojamos prekės gabenimas pagal eksporto deklaraciją Nr. 23LTKC0100EK28ADD1 (2023-09-20) buvo užbaigtas 2023-09-21 išvežimo muitinės

įstaigoje – Vengrijos muitinės poste (HU317000) (Vengrijos-Serbijos pasienio muitinės poste).

Prekės netenka jų turimo Sąjungos prekių statuso, kai jos fiziškai išgabenamos iš Sąjungos muitų teritorijos. Prekė pagal eksporto deklaraciją Nr. 23LTKC0100EK28ADD1 (2023-09-20) buvo eksportuota ir išvežta iš Sąjungos muitų teritorijos į Serbiją. Sąjungos muitinės kodekso 154 straipsnyje apibrėžta, kokiais atvejais prarandamas Sąjungos prekių muitinis statusas. Šio straipsnio (a) punkte nurodyta, kad Sąjungos prekės tampa ne Sąjungos prekėmis, kai jos išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos, jeigu netaikomos vidinio tranzito taisyklės.

Pakartotino tyrimo metu Vilniaus TM raštu Nr. (1.12Mr/16)2VE-8482 (2024-09-10) kreipėsi į Serbijos muitinės administraciją su prašymu pateikti dokumentus, kuriais remiantis prekei (TP) buvo įforminta tranzito procedūra pagal T1 deklaraciją Nr.23RS025046CFNWUE88 (2023-09-21). 2025-09-23 buvo gautas Serbijos muitinės atsakymas ir dokumentai, iš kurių tapo žinoma, kad įvažiavus į Serbijos muitų teritoriją, TP buvo deklaruota tranzito procedūrai pagal T1 deklaraciją Nr. 23RS025054N2AMRCG2, su kuria ji buvo pristatyta į Pareiškėjos (duomenys neskelbtini) sandėlį, kur buvo įforminta muitinio sandėliavimo procedūra pagal deklaraciją Nr. 25046/140/21.09.2023. Pareiškėja pagal sąskaitą Nr. 08-01/1 pardavė TP Kirgizijos įmonei „D“ (duomenys neskelbtini). Užbaigiant muitinio sandėliavimo procedūrą pagal deklaraciją Nr. 25046/140/21.09.2023, prekei (TP) buvo įforminta reeksporto deklaracija Nr. 25046/170/21.09.2023. TP išvežimui iš Serbijos buvo įforminta tranzito procedūra pagal deklaraciją T1 Nr. 23RS025046CFNWUE88, nurodant paskirties muitinės įstaigą – Lietuvos Respublikos muitinės postą Medininkų kelio postą (LTVK2000), kuris neleido šios TP išvežti iš ES.

Pasisakydama dėl TP muitinio statuso, Vilniaus TM nustatė, kad TP buvo eksportuota ir išvežta iš Sąjungos muitų teritorijos į Serbiją. Pagal Sąjungos muitinės kodekso 154 straipsnio (a) punkto nuostatas, TP prarado Sąjungos prekių muitinį statusą ir tapo ne Sąjungos preke. TP su tranzito deklaracija T1 Nr. 23RS025046CFNWUE88 (2023-09-21) įvažiavo į ES iš Serbijos kaip ne Sąjungos prekė.

Muitinės departamentas, Sprendime pasisakydamas dėl Pareiškėjos atsakomybės ribų, nurodė, kad vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 215 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatomis, muitinė pripažįsta tranzito procedūrą įvykdyta, kai, palyginusi išvykimo muitinės įstaigos turimus duomenis su paskirties muitinės įstaigos turimais duomenimis, gali nustatyti, kad procedūra užbaigta teisingai. Muitinė imasi visų priemonių, būtinų su prekėmis susijusiai situacijai sureguliuoti, jeigu joms įforminta procedūra nepripažįstama įvykdyta nustatyta tvarka. Sąjungos muitinės kodekso 233 straipsnis nustato Sąjungos tranzito procedūros vykdytojo ir prekių vežėjo arba gavėjo atsakomybių apimtį ir numato, kad Sąjungos tranzito procedūros vykdytojas atsako už visą tai, kas nurodyta toliau: a) už visų ir nepakeisto pavidalo prekių ir būtinos informacijos pateikimą paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir nepažeidus muitinės taikomų prekių identifikavimo užtikrinimo priemonių; b) už muitų teisės aktų nuostatų, susijusių su šia procedūra, laikymąsi. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta, kad procedūros vykdytojo pareiga įvykdoma ir tranzito procedūra baigiama, kai prekės, kurioms ši procedūra įforminta, ir būtina informacija yra prieinamos paskirties muitinės įstaigai. Prekių vežėjas arba gavėjas, kuris priima prekes žinodamas, kad jos gabenamos taikant Sąjungos tranzito procedūrą, taip pat atsako už visų ir nepakeisto pavidalo prekių pateikimą paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir nepažeidus muitinės taikomų prekių identifikavimo užtikrinimo priemonių.

Užbaigiant tranzito operaciją, paskirties muitinės įstaigai pateikiamos prekės kartu su tranzitą lydinčiaisiais dokumentais (toliau – TLD) ir visa informacija, kurios ta muitinės

įstaiga reikalauja. Tokiu būdu tranzito operacija baigiama. Paskirties muitinės įstaiga nedelsdama išsiunčia išvykimo muitinės įstaigai pranešimą apie atvykimą (IE006). Paskirties muitinės įstaiga patikrina prekes remdamasi NTKS informacija ir, kai tinkama, TLD duomenimis, įrašo tikrinimo rezultatus į sistemą ir išsiunčia pranešimą apie tikrinimo rezultatus (IE018) išvykimo muitinės įstaigai. Jeigu nenustatoma neatitikčių, išvykimo muitinės įstaiga tranzito procedūrą pripažįsta įvykdyta. Nustačius neatitikčių, būtina imtis papildomų priemonių.

Kodas B1 (neatitinka) įrašomas, kai yra reikšmingų neatitikčių, dėl kurių tranzito procedūros negalima pripažinti įvykdyta. Tranzito operacija NTKS neužbaigiama ir procedūros vykdytojas bei garantas išlieka už ją atsakingi, kol klausimas bus išspręstas. Todėl šis kodas naudojamas tik deramai pagrįstais atvejais, kai trūksta prekių (visų arba dalies) arba panašiais atvejais, pvz., paskirties vietoje pateiktos prekės (jų rūšis ir kiekis) labai skiriasi nuo nurodytųjų deklaracijos aprašyme.

Tokiu atveju paskirties muitinės įstaiga neišleidžia tranzitinių prekių ir paprašo išvykimo muitinės įstaigos atlikti tyrimą. Išvykimo muitinės įstaigoje procesas sustabdomas, kol bus išsiaiškintos neatitiktys. Išsprendus neatitikčių klausimą, išvykimo muitinės įstaiga praneša apie tai paskirties muitinės įstaigai, išsiųsdama pranešimą apie neatitikčių pašalinimą (IE020), kuriame įrašytas kodas 1. Tada tranzitinės prekės išleidžiamos, o, išvykimo muitinės įstaigai užbaigus operaciją NTKS, procedūra galiausiai pripažįstama įvykdyta.

Nustatyta, kad 2023-09-30 kroviny s atvyko į paskirties muitinės įstaigą Lenkijoje ir NTKS buvo užfiksuotas krovinio atvykimas. Tranzito procedūra pagal deklaraciją T1 Nr. 23LTVK200000060B87 buvo užbaigta su pažeidimais (tikrinimo kodas B1) ir pervesta į būseną „Laukiama sprendimo“. Lenkijos muitinė neleido išvežti TP iš ES. Vilniaus TM dėl nustatytų paskirties įstaigoje pažeidimų pradėjo tyrimą. 2023-12-20 Lenkijos muitinė informavo, kad tranzito procedūra buvo užbaigta su neatitiktimais (tikrinimo kodas B1) dėl galimo sankcijų apėjimo ir pranešė, kad procedūros vykdytojas jiems pateikė alternatyvų įrodymą, kad TP buvo pristatyta gavėjui Kirgizijoje (Kirgizijos importo deklaracijos kopiją).

Vilniaus TM ginčo sprendime nustatė, kad TP apgaulės būdu išvyko iš ES per Šalčininkų kelio pasienio postą ir tai sukėlė skolos muitinei atsiradimą pagal Sąjungos muitinės kodekso 79 straipsnio 1 dalį nepriklausomai nuo to, ar prekė buvo išgabenta iš ES, ar ne.

Šio ginčo atveju, mokesčių administratorius akcentavo, kad tinkamas tranzito procedūros vykdymas bei tinkamas procedūros vykdytojo ir prekių vežėjo pareigų atlikimas, sąlygojantis šios procedūros užbaigimą, pagal nurodytąsias Sąjungos muitinės kodekso nuostatas siejamas ne su tranzitu gabenamų prekių perdavimu gabenti vežėjui ar jų pristatymu prekių gavėjui, bet būtent su prekių pristatymu į paskirties muitinės įstaigą ir iš to sekančiomis pasekmėmis. Po to, kai TP buvo pristatyta į paskirties muitinės įstaigą ir po šio momento įvykę įvykiai arba pareigų nevykdymas sietini su kitomis paskirties vietomis ar su kitomis, su tranzitu nesusijusiomis muitinės taisyklėmis, t. y. šiuo atveju tiek procedūros vykdytojas, tiek ir vežėjas žinodami, kad prekei taikomi draudimai ir ribojimai, kad tranzito procedūra pagal T1 deklaraciją Nr. 23LTVK200000060B87 buvo užbaigta Lenkijos muitinėje su pažeidimais, privalėjo sekti informaciją apie TP ir užtikrinti, kad TP nebūtų paimta iš muitinės priežiūros (Sąjungos muitinės kodekso 233 straipsnis).

Pasisakant dėl Pareiškėjos argumento, kad galimuose neteisėtuose veiksmuose dalyvavo ir tretieji asmenys, t. y. neteisėtus veiksmus su ginčo TP atliko kiti asmenys, dėl ko darytina prielaida dėl fizinio asmens kaltų veiksmų, t. y. negalima sutapatinti tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją vykdymą su vėlesniais kitų asmenų veiksmiais, atliktais jau po šios specialios procedūros pabaigos, mokesčių administratorius pažymėjo,

kad tranzito procedūros baigimas paskirties muitinės įstaigoje ir tranzito procedūros pripažinimas įvykdyta nėra tas pats. Išvykimo muitinės įstaiga, remdamasi paskirties muitinės įstaigos pateikta informacija, sprendžia, ar galima tranzito procedūrą pripažinti įvykdyta.

Tranzito procedūra baigiama ir tiek procedūros vykdytojo, tiek ir vežėjo pareigos įvykdomos, kai prekės, kurioms įforminta ta procedūra, TLD ir kita reikiama informacija yra prieinami paskirties muitinės įstaigai pagal muitų teisės aktus. Praktikoje procedūros pabaiga – prekių, TLD ir kitos reikiamos informacijos pateikimas paskirties muitinės įstaigai. O teisiškai tai reiškia, kad toks pateikimas atliekamas laikantis teisinių nuostatų pagal taikomą procedūrą, t. y. standartinę arba supaprastintą. Už šiuos abu veiksmus atsakingas procedūros vykdytojas ir vežėjas, jie yra jų pagrindinė pareiga.

Pasibaigus procedūrai, įvykdomos procedūros vykdytojo ir vežėjo taikant šią procedūrą priimtos pareigos. Po šios datos įvykę įvykiai arba pareigų nevykdymas siejami su kitomis paskirties vietomis ir kitomis, o ne su tranzitu susijusiomis muitinės taisyklėmis. Tačiau tai nereiškia, kad, pasibaigus minėtai procedūrai, negalima kelti procedūros vykdytojo ir vežėjo atsakomybės (finansinės arba kitokios) klausimo, bet tik jeigu ji yra susijusi su ankstesne tranzito operacija.

Sprendime nurodyta, jog nagrinėtino ginčo aspektu svarbu pažymėti, kad be procedūros vykdytojo, su tranzito procedūra susijusias pareigas priiima ir kiti asmenys. Vežėjas ir bet kuris kitas asmuo, kuris gauna prekes žinodamas, kad joms buvo įforminta tranzito procedūra, taip pat atsako už nepakeisto pavidalo prekių pateikimą paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir nepažeidus muitinės taikomų prekių identifikavimo užtikrinimo priemonių.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) 2017-05-18 sprendime byloje Nr. C-154/16, sprenddamas klausimą, ar 1992-10-12 Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau - Bendrijos muitinės kodeksas), 96 straipsnio 1 dalies (a) punktas ir 2 dalis, 204 straipsnio 1 dalies (a) punktas ir 3 dalis bei 213 straipsnis (šios teisės normos reglamentavo tranzito procedūros vykdytojo, prekių vežėjo ir siuntėjo atsakomybę, importo skolos muitinei atsiradimo momentą, skolininko nustatymo taisyklės, solidarią skolininkų atsakomybę, galiojo iki Sąjungos muitinės kodekso įsigaliojimo ir iš esmės buvo tapačios dabar galiojančioms šiam ginčui aktualioms nuostatomis) turi būti aiškinami taip, kad valstybės narės muitinė turi pareigą pripažinti solidariai atsakingu vežėją, kuris lygiagrečiai su tranzito procedūros vykdytoju turi būti laikomas privalančiu sumokėti skolą muitinei, pažymėjo, kad Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsnyje įtvirtintas solidarumo principas tos pačios skolos muitinei skolininkų daugėto atveju, tačiau nei šiame kodekse, nei jo įgyvendinimo nuostatose nenumatyta konkretnesnės taisyklės dėl šio solidarumo įgyvendinimo.

Pagal Sąjungos muitinės kodekso 84 straipsnį, jeigu importo ar eksporto muito sumą, atitinkančią vieną skolą muitinei, privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tos sumos sumokėjimą. Pagal ESTT formuojamą praktiką pažeidimo vykdytojo atsakomybė preziumuojama, o nustačius kitus asmenis, kurie laikytini skolininkais muitinei, registruojama solidari mokestinė prievolė ir kiekvienam iš šių asmenų skiriama atskira bauda. Iš paties solidariosios atsakomybės pobūdžio išplaukia, kad kiekvienas skolininkas atsako už visą skolos sumą ir iš principo kreditorius gali savo pasirinkimu reikalauti vieno ar kelių skolininkų sumokėti tą skolą.

Pasisakant šiuo ginčo aspektu papildomai Sprendime akcentuotas ir ESTT 2008-04-03 sprendimas byloje Nr. C-230/06 Militzer & Munch GmbH prieš Ministero delle Finanze (žr. 48 ir 49 punktai), kurioje pasisakydamas apie tranzito procedūros vykdytojo pareigas ir atsakomybę, ESTT yra nurodęs, kad procedūros vykdytojas, kaip Bendrijos

išorinio tranzito procedūrą vykdančio asmuo, yra atsakingas už skolą muitinei, kuri atsirado dėl šios procedūros nuostatų nesilaikymo. Tokia procedūros vykdytojų nustatyta atsakomybė siekiama užtikrinti kruopštų ir vienodą skolos muitinei išieškojimo nuostatų taikymą tam, kad būtų apsaugoti Bendrijos ir jos valstybių narių finansiniai interesai. Tai, kad procedūros vykdytojas yra sąžiningas ir kad Bendrijos išorės tranzito procedūros pažeidimą sudaro sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo, taip pat negali pažeisti proporcingumo principo. Jeigu taip būtų, procedūros vykdytojas nebūtų taip įtakingai skatinamas užtikrinti gerą tranzito operacijų vykdymą. Todėl tranzito procedūros vykdytojas yra laikomas skolininku net ir tuo atveju, jei tranzito procedūros pažeidimą sudaro sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo. Taigi, atsižvelgiant į nurodytas Sąjungos muitinės kodekso nuostatas, pacituotą ESTT praktiką, pagal kurią net ir esant trečiųjų asmenų sukčiavimui ar kitai neteisėtai veiklai, tiek tranzito procedūros vykdytojas, tiek ir kiti asmenys, dalyvavę šioje procedūroje, vis tiek atsako už iš tokios procedūros kylančias prievolės muitinei. Todėl darytina išvada, jog Pareiškėja pagrįstai ginčo situacijoje pripažinta solidaria skolininke muitinei.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2013-03-22 nutartimi adm. byloje Nr. A-261-453/2013, išnagrinėjęs panašų faktinį bei teisinį aplinkybėmis ginčą, pasisakė, jog kitų asmenų nusikalstami veiksmai, kurie sukėlė arba galėjo sukelti mokestinių teisinių santykių subjektui mokestinių prievolių atsiradimą, mokesčių įstatymų taikymo prasme nėra reikšmingi, nes šie asmenys nėra atitinkamų mokestinių teisinių santykių subjektai ir jie savo nusikalstamais veiksmais padarė žalą ne valstybės biudžetui, o įmonei, kuriai tenka pareiga vykdyti dėl nusikalstamų veiksmų atsiradusią mokestinę prievolę. Šie tokių asmenų veiksmai mokestinių teisinių santykių subjektui (mokesčio mokėtojui) galėtų sudaryti prielaidas reikalauti iš šių asmenų atlyginti žalą remiantis Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso normomis arba šie asmenys galėtų atsiradusias įmonei mokestines nepriemokas sumokėti valstybės biudžetui už šią įmonę MAJ 83 straipsnio 3 dalies nustatyta tvarka (ESTT 2008-04-03 sprendimas byloje Nr. C-230/06, p. 44, 48-51; LVAT 2008-02-19 nutartis adm. byloje Nr. A-438-59/2008, 2009-04-16 nutartis adm. byloje Nr. A-556-521/2009 ir kt.).

Sprendime Muitinės departamentas nesutiko su Pareiškėjos argumentu, kad buvo pažeista jos teisė būti išklausytai mokestinio patikrinimo metu. Vilniaus TM sprendimu informavo, kad įtraukė į apskaitą apskaičiuotus mokesčius ir su jais susijusias sumas. Kadangi Pareiškėja pasinaudojo teise apskųsti vietos mokesčių administratoriaus sprendimą ikiteismine tvarka Muitinės departamentui, darytina išvada, kad turėjo ir galimybę išdėstyti savo argumentus, teikti įrodymus, dėl ko Pareiškėjos teisės aptariamam aspektui nebuvo pažeistos. ESTT 2024-06-13 sprendime byloje Nr. C-696/22 nurodė, kad nacionaliniam teismui tenkanti pareiga užtikrinti Sąjungos teisės veiksmingumą ne visada lemia ginčijamo sprendimo panaikinimą, kai jis buvo priimtas pažeidžiant teisę į gynybą. Iš tiesų toks pažeidimas, visų pirma teisės būti išklausytam, lemia pasibaigus nagrinėjamai administracinei procedūrai priimto sprendimo panaikinimą tik jeigu, nesant šio pažeidimo, šios procedūros rezultatas būtų kitoks. Nacionalinis teismas turi įvertinti, kiek administracinė procedūra būtų galėjusi turėti kitokį rezultatą, jei suinteresuotas asmuo būtų buvęs išklausytas per šią procedūrą.

Sprendime pasisakydamas dėl baudos Pareiškėjai skyrimo Muitinės departamentas akcentavo, kad Pareiškėja nesutinka dėl solidarios bausmės skyrimo, kadangi, Pareiškėjos vertinimu, procedūros vykdytojo ir vežėjo veiksmai yra skirtingi.

Sprendime nurodyta, jog atsiradus skolai muitinei, vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 42 straipsnio 1 dalimi, 2 dalies (a) punktu, bei pagal MAJ 139 straipsnio 1 dalį mokesčių mokėtojams skiriama nuo 20 iki 100 procentų mokesčių sumos dydžio bauda.

Skiriant konkrečią baudą, vertinamos asmens atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės ir baudos dydis skaičiuojamas nuo baudos vidurkio (MAJ 140 straipsnio 5 dalis). Atsižvelgiant į tai, kad nustatyta tik viena asmens atsakomybę lengvinanti aplinkybė – procedūros vykdytojo „B“ ir vežėjo (Pareiškėjos) atstovas bendradarbiavo su muitine teikdamas informaciją ir dokumentus, kiekvienam pažeidėjui pagrįstai skirta 30 proc. bauda (9 142 Eur) nuo apskaičiuotų mokesčių (30 472 Eur). Tik tuo atveju, jei mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės ir nėra sunkinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio (MAJ 140 straipsnio 5 dalies 3 punktas).

Muitinės departamentas nurodė, jog MAJ 141 straipsnio 2 dalis numato, kad nuo baudos atleidžiama tik tuo atveju, kai mokesčių mokėtojas mokesčio, susijusio su paskirta bauda, sumą yra sumokėjęs (mokestis įskaitytas ir (arba) priverstinai išieškotas) ar šio mokesčio sumokėjimo terminas šio įstatymo nustatyta tvarka yra atidėtas arba išdėstytas. Tačiau pastaroji aplinkybė nėra savarankiškas atleidimo nuo baudų mokėjimo pagrindas, o yra viena iš būtinų sąlygų tam, kad nustačius MAJ 141 straipsnio 1 dalyje numatytą pagrindą, būtų galima mokesčių mokėtoją atleisti nuo baudų mokėjimo (LVAT 2011-04-07 nutartis adm. byloje Nr. A-575-753/2011).

Vadovaujantis MAJ 141 straipsnio 1 dalimi, atleidimo nuo paskirtų baudų (taip pat ir nuo delspinigių ar jų dalies) mokėjimo pagrindai yra: 1) jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; 2) jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas; 3) kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui; 4) kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

Muitinės departamentas Sprendime pabrėžė, kad sprendžiant klausimą dėl mokesčių mokėtojo visiško atleidimo nuo atitinkamo mokesčio baudos, neturi įtakos nei pažeidimo pobūdis, nei mokesčių mokėtojo bendradarbiavimo su mokesčių administratoriumi aplinkybė, nei mokesčių įstatymų pažeidimo pripažinimas, nei kitos aplinkybės, kurios galėtų būti svarbios mokesčių mokėtojui. Paminėta informacija teisiškai reikšminga svarstant skiriamos mokesčio baudos dydį (LVAT 2013-02-28 nutartis adm. byloje Nr. A-438-244/2013).

Sprendime nurodyta, jog analizuojant LVAT praktiką matyti, kad MAJ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte aptariamas atleidimo nuo baudos (delspinigių) pagrindas iš esmės sietinas tik su tokiais nuo pareiškėjo valios nepriklausančiomis aplinkybėmis, kurios lemia, kad jis neturėjo galimybės deklaruoti, apskaičiuoti bei sumokėti gautų mokesčių. Todėl aplinkybėmis, kurios nepaneigia mokesčių mokėtojo kaltės, gali būti laikomi atvejai, kai mokesčių mokėtojas neteisingai (klaidingai) supranta mokesčių įstatymus ir pagal juos jam tenkančias mokestines prievoles; mokesčių administratorius laiku nenustato daromo mokesčių įstatymo pažeidimo; mokesčių mokėtojas mokesčių įstatymo pažeidimą padaro dėl neatsargumo, nerūpestingo (neatidaus) elgesio ir kt. Kadangi byloje tokių aplinkybių nebuvo nustatyta, Pareiškėja iš esmės įrodymų šiuo klausimu nepateikė, todėl Muitinės departamentas nusprendė, kad šiuo pagrindu Pareiškėjos skundas negalėjo būti tenkintas.

Sprendime nurodyta, jog kaip ne kartą yra pažymėjęs LVAT, MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas atleidimo nuo baudos pagrindas sietinas su nenugalimos jėgos

poveikiu (*force majeure*) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (*cas fortuit*), kurių savo veikloje mokesčių mokėtojas nenumatė bei numatyti negalėjo, ir dėl šių aplinkybių poveikio atsiradę padariniai negalėjo būti veikiami mokesčių mokėtojo valios. Minėtomis aplinkybėmis pripažintinos gamtos jėgos, valstybinės valdžios institucijų neteisėti veiksmai ir žmogaus poveikis (kai prieš jį naudojamas absoliutus smurtas), kurio mokesčio mokėtojas negali išvengti, jam pasipriešinti ar nuo jo apsiginti. Nenustačius šių aplinkybių buvimo, mokesčių mokėtojas negali būti atleidžiamas nuo baudos MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu.

Muitinės departamentas pažymėjo, kad žala valstybės biudžetui atsiranda nuo to momento, kai į valstybės biudžetą teisės aktų nustatytu terminu nesumokama mokestinė prievolė, todėl valstybė šiuo laikotarpiu neturėjo biudžete pajamų, kurios jai teisėtai priklausė. Žalos valstybės biudžetui padarymas suprantamas kaip dėl neteisėtų mokesčių mokėtojo veiksmų padaromas neigiamas poveikis valstybės finansiniams interesams, kai valstybė negauna pajamų. Valstybės negautos pajamos – laiku nesumokėti į biudžetą privalomi mokėti mokesčiai bei su jais susijusios sumos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad šio ginčo atveju žala valstybės biudžetui buvo padaryta.

LVAT 2021-05-05 nutartyje adm. byloje Nr. eA-983-789/2021 konstatavo, jog MAJ 141 straipsnio 1 dalyje yra pateiktas baigtinis atleidimo nuo baudos pagrindų sąrašas. Sprendime nurodyta, jog nagrinėjamu atveju, kitų, nei minėta, atleidimo nuo paskirtos baudos pagrindų Pareiškėja nenurodė, o centrinis mokesčių administratorius nenustatė, todėl skundo reikalavimas atleisti nuo paskirtos baudos (bei apskaičiuotų delspinigių) Sprendimu buvo netenkintas.

Muitinės departamento vertinimu, atsižvelgiant į nustatytas faktines aplinkybes bei į pateiktuose dokumentuose užfiksuotus duomenis, spręstina, kad pagrindo panaikinti skundžiamą Vilniaus TM sprendimą nebuvo. Sprendimu Muitinės departamentas patvirtino Vilniaus TM sprendimą.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas yra atmestinas, o skundžiama Muitinės departamento Sprendimo dalis baudos apimtyje tvirtintina.

Ginčas kilęs dėl Muitinės departamento Sprendimo dalies, kuria Muitinės departamentas patvirtino Vilniaus TM sprendimu Pareiškėjai skirtą 30 proc. dydžio 9 142 Eur baudą. Pareiškėja prašo pakeisti Sprendimą, t. y. sumažinti baudą iki 20 proc. Sprendimo dalies dėl pačios mokesstinės prievolės nustatymo, jos dydžio ir delspinigių apskaičiavimo Pareiškėja neginčija.

Kadangi mokesčio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynybos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nuroydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (pvz., LVAT 2012-01-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-257/2012; LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-1032/2014, 2024-07-17 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-611-662/2024), Komisija vertins, ar egzistuoja teisiniai ir faktiniai pagrindai sumažinti Pareiškėjai skirtą baudą arba atleisti nuo jos mokėjimo.

Pareiškėjos teigimu, atsižvelgiant į tai, kad mokesčių įstatymai pažeisti dėl žmogiškojo faktoriaus, kuriam Pareiškėja negalėjo daryti įtakos, remiantis MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atleidimo nuo baudos pagrindu, bauda galėjo būti sumažinta iki minimalaus dydžio.

Pareiškėjos vertinimu, Muitinės departamentas, skirdamas baudą už mokesčių įstatymų pažeidimus, netinkamai taikė MAĮ 140 straipsnio 2 dalį ir nepakankamai įvertino byloje nustatytas aplinkybes. Pareiškėja nurodo, kad nustatytas vienetinis vieno daikto gabenimo atvejis negali būti laikomas didelio masto pažeidimu. Be to, nebuvo nustatyta tiesioginė Pareiškėjos kaltė. Skunde taip pat pažymima, kad pagal MAĮ 140 straipsnio 3 dalį atsakomybę lengvinančia aplinkybe laikytinas asmens bendradarbiavimas su mokesčių administratoriumi. Pareiškėja akcentuoja, jog Vilniaus TM sprendime konstatuota, kad ji bendradarbiavo su muitine ir teikė visą bylai išspręsti reikalingą informaciją.

Muitinės departamentas, tvirtindamas Vilniaus TM Pareiškėjai paskirtą baudą, vadovaudamasis Sąjungos muitinės kodekso 42 straipsnio 1 dalimi, 2 dalies (a) punktu, MAĮ 139 straipsnio 1 dalimi ir 140 straipsnio 5 dalimi, vertino Pareiškėjos atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes ir baudos dydį skaičiavo nuo baudos vidurkio. Atsižvelgiant į tai, kad nustatyta tik viena asmens atsakomybę lengvinanti aplinkybė – procedūros vykdytojo „B“ ir vežėjo (Pareiškėjos) atstovas bendradarbiavo su muitine teikdamas informaciją ir dokumentus, kiekvienam pažeidėjui buvo skirta 30 proc. bauda (9 142 Eur) nuo apskaičiuotų mokesčių (30 472 Eur).

Kaip minėta pirmiau, Muitinės departamentas, vadovaudamasis MAĮ 140 straipsnio 5 dalies 3 punktu, pažymėjo, kad tik tuo atveju, jei mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės ir nėra sunkinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio.

Muitinės departamentas Sprendime nurodė, kad sprendžiant dėl visiško atleidimo nuo mokesčio baudos reikšmės neturi nei pažeidimo pobūdis, nei mokesčių mokėtojo bendradarbiavimas, pažeidimo pripažinimas ar kitos jam palankios aplinkybės. Tokios aplinkybės gali būti reikšmingos tik nustatant baudos dydį. Muitinės departamento vertinimu, byloje nenustatyta MAĮ 141 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų atleidimo nuo baudos ar delspinigių pagrindų, o Pareiškėja nepateikė tai pagrindžiančių įrodymų. Kadangi, Muitinės departamento teigimu, valstybės biudžetui buvo padaryta žala, o kitų atleidimo pagrindų nenustatyta, prašymas atleisti nuo paskirtos baudos ir apskaičiuotų delspinigių buvo atmestas.

Dėl Pareiškėjai paskirtos baudos dydžio

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjai skirtos baudos dydžio, pažymi, kad mokesčių įstatymų pažeidimu yra laikomas neteisėtas asmenų elgesys, kuriuo yra pažeidžiami mokesčių įstatymų reikalavimai (MAĮ 138 straipsnis). Vertinant mokestinės atsakomybės individualumą, pastebėtina, jog sprendžiant sankcijų dydžio klausimą ar atleidimą nuo jų, būtina įvertinti ne tik teisės aktus, formuojamą praktiką, bendruosius teisės principus, tačiau ir individualias to mokesčio mokėtojo aplinkybes. Įstatymo leidėjo ir formuojamoje teismų praktikoje nėra pateikta baigtinio aplinkybių sąrašo, kurios leistų vienareikšmiškai ir neginčijamai nustatyti sankcijos dydį ir / ar atleidimo nuo jų pagrindus, bet kuriuo atveju tai turi atitikti teisingumo ir protingumo kriterijus. Iš teismų praktikos matyti, jog bauda atlieka dvi skirtingas paskirtis: viena paskirtis yra bausti, o kita – atgrasyti nuo tokių pažeidimų ateityje tiek patį pažeidėją, tiek kitus asmenis. MAĮ įtvirtinta bauda yra bendro pobūdžio, t. y. ji gali būti taikoma visiems mokesčių mokėtojams. Kadangi dėl mokesčio nesumokėjimo atsiradę turtiniai valstybės praradimai yra kompensuojami MAĮ nustatytais delspinigiais, nagrinėjamos baudos pagrindinė paskirtis iš esmės negali būti kitokia nei bausti, taip pat atgrasyti nuo tokių pažeidimų ateityje tiek patį pažeidėją, tiek kitus asmenis.

Sąjungos muitinės kodekso 42 straipsnyje nurodyta, jog kiekviena valstybė narė nustato sankcijas, taikomas už muitų teisės aktų nesilaikymą. Tokios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

MAJ 139 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog jeigu mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeklaruojamo <...> ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnį mokesčio tarifą ir dėl šių priežasčių mokėtiną mokestį neteisėtai sumažino, mokesčių mokėtojui priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų šios trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda, jei atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip.

MAJ 140 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad, kai už mokesčių įstatymų pažeidimus atsako keli asmenys, muitinė kiekvienam pažeidėjui skiria individualią baudą, kurios dydis siekia 60 procentų vidutinio pagal šio įstatymo 139 straipsnį apskaičiuoto baudos dydžio, padalyto iš mokesčių įstatymus pažeidusių asmenų skaičiaus ir patikslinto atsižvelgus į šio įstatymo 139 straipsnio 2–5 dalių nuostatas. Bendras skiriamos baudos dydis turi atitikti šio įstatymo 139 straipsnio 1 dalyje nustatytą skirtinos baudos dydį, o jeigu skirtinos baudos dydis nustatytas specialiajame mokesčio įstatyme, – jame nustatytą skirtinos baudos dydį. Jeigu bendras už mokesčių įstatymų pažeidimus atsakingiems asmenims skirtinos baudos dydis viršija šio įstatymo 139 straipsnio 1 dalyje ar specialiajame mokesčio įstatyme nustatytą maksimalų skirtinos baudos dydį, šis dydis proporcingai mažinamas kiekvienam atsakingam asmeniui.

Komisija pažymi, Vilniaus TM sprendime ir Muitinės departamento Sprendime pripažinus Pareiškėją solidaria skolininke muitinei, bei vadovaujantis MAJ 139 straipsnio 1 dalimi ir 140 straipsnio 5 ir 6 dalimis, Vilniaus TM už mokesčių įstatymų pažeidimą Pareiškėjai ir bendrovei „B“ vidutinę 60 proc. $((20 \text{ proc.} + 100 \text{ proc.}) / 2)$ dydžio baudą padalino lygiomis dalimis pagal įstatymus pažeidusių asmenų skaičių (2 bendrovės), kiekvienai apskaičiuojant po 30 proc. nesumokėtų mokesčių dydžio baudą. MAJ 140 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad skirdamas tam tikrą konkrečią baudą, mokesčių administratorius atsižvelgia į padaryto pažeidimo pobūdį ir mastą, kaltės formą ir rūšį, atsiradusią žalą bei atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

Vilniaus TM ir Muitinės departamento sprendimuose atskirai dėl pažeidimo pobūdžio, masto ir atsiradusios žalos prie baudos skyrimo dalies nepasisakyta, tačiau Sprendime nurodyta, kad už tinkamai neįvykdytą muitinio tranzito procedūrą, vykdytą pagal 2023-09-28 tranzito deklaraciją T1 Nr.23LTVK200000060B87, atsirado mokestinė prievolė muitinei, kurios dydis: 12 080 Eur muito ir 1 603 Eur muitų delspinigių, 18 392 Eur PVM ir 4 008 Eur PVM delspinigių. Nors nustatytas prievolės dydis (30 472 Eur) Sprendimo dalyje dėl skiriamos baudos dydžio pagrindimo atskirai neįvardintas kaip žala, tačiau, Komisijos vertinimu, iš Sprendime nustatytų faktinių aplinkybių visumos spręstina, kad nustatytos žalos faktas akivaizdus bei pagrįstas, kilęs tiek dėl Vilniaus TM nustatytų, tiek dėl Muitinės departamento Pareiškėjai pripažintų mokesčių įstatymų pažeidimų, todėl nereikalaujantis atskiro išskyrimo ir šių argumentų kartojimo Sprendimo dalyje, kurioje buvo pasisakyta dėl baudos Pareiškėjai skyrimo.

Dėl Pareiškėjos teiginio, kad Muitinės departamentas nevertino Pareiškėjos kvestionuojamos kaltės, Komisija pažymi, kad Pareiškėja, teikdama skundą Komisijai, neginčijo Sprendimo dalies, kurioje Muitinės departamentas, atsižvelgdamas į Sprendime nurodytas Sąjungos muitinės kodekso nuostatas, pacituotą ESTT praktiką, pagal kurią net ir esant trečiųjų asmenų sukčiavimui ar kitai neteisėtai veiklai, nurodė, kad tiek tranzito procedūros vykdytojas, tiek ir kiti asmenys, dalyvavę šioje procedūroje, atsako už iš tokios procedūros kylančias prievolės muitinei ir padarė išvadą, jog Pareiškėja pagrįstai ginčo situacijoje buvo pripažinta solidaria skolininke muitinei. Taigi, Sprendime Pareiškėjos kaltė įrodyta ir, kaip minėta pirmiau, Pareiškėja skunde Komisijai neginčija savo kaip solidarios skolininkės prievolės, bei nepateikia kaltės nebuvimą pagrindžiančių įrodymų.

Vilniaus TM ir Muitinės departamentas, savo sprendimuose nustatydami ir tvirtindami Pareiškėjai skirtos baudos dydį, vertino asmens atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes. Vilniaus TM nustatė tik vieną Pareiškėjos atsakomybę lengvinančią aplinkybę – procedūros vykdytojo „B“ ir vežėjo (Pareiškėjos) atstovas bendradarbiavo su muitine teikdamas informaciją ir dokumentus. Muitinės departamentas, ginčą nagrinėjant centriniame mokesčių administraciniame departamente, taip pat nenustatė kitų Pareiškėjos atsakomybę lengvinančių aplinkybių, todėl patvirtino Vilniaus TM sprendimu kiekvienai pažeidėjai skirtas 30 proc. baudas (9 142 Eur) nuo apskaičiuotų mokesčių (30 472 Eur).

MAJ 140 straipsnio 5 dalies 3 punkte nurodyta, kad mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės ir nėra sunkinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio. Komisijos vertinimu, įstatymų leidėjas šiame nurodyto straipsnio dalies punkte aiškiai apibrėžė reikalavimą, norint asmeniui skirti baudą, kuri nesiektų skirtinos baudos vidurkio, t. y. mokesčių administratorius turi nustatyti bent kelias (daugiau nei vieną) asmens atsakomybę lengvinančias aplinkybes ir nė vienos atsakomybę sunkinančios aplinkybės.

Komisijos vertinimu, nagrinėjamo ginčo situacijoje Vilniaus TM ir Muitinės departamento nebuvo nustatyta ir Pareiškėjos nebuvo nurodyta daugiau nei viena atsakomybę lengvinanti aplinkybė, numatyta MAJ 140 straipsnio 2 dalies 1 – 5 punktuose. Ginčo nagrinėjimo Komisijoje stadijoje taip pat nebuvo nustatyta ir Pareiškėja nepateikė naujų, Vilniaus TM sprendime ir Sprendime nenustatytų ar nevertintų Pareiškėjos atsakomybę lengvinančių aplinkybių. Vilniaus TM sprendime ir Muitinės Departamento Sprendime buvo tinkamai įvertinta aplinkybė, jog Pareiškėjos atstovas bendradarbiavo su muitine teikdamas informaciją ir dokumentus, tačiau, atsižvelgus į prieš tai nurodytą įstatymų leidėjo suformuotą reikalavimą nustatyti daugiau nei vieną lengvinančią aplinkybę, šio ginčo metu vertinta Pareiškėjos atsakomybę lengvinanti aplinkybė negalėjo būti laikoma pakankama, kad būtų sumažinta Pareiškėjai individualizuota bauda.

Komisija, atsižvelgdama į ginčo nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, konstatuoja, kad Vilniaus TM sprendime ir jį patvirtinančiame Muitinės departamento Sprendime Pareiškėjos 30 proc. mokesčių sumos baudos dydis (9 142 Eur) buvo nustatytas tinkamai įvertinus byloje pateiktus įrodymus ir nustatytas aplinkybes, baudos skyrimas atitinka MAJ nuostatas ir pagrindo mažinti 30 proc. baudos dydį taikant minimalų 20 proc. baudos dydį nėra.

Dėl atleidimo nuo baudos pagal MAJ 141 straipsnį

Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, kad Muitinės departamentas, remdamasis 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atleidimo nuo baudos pagrindu, kuris sietinas su nenugalimos jėgos poveikiu (*force majeure*) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (*cas fortuit*), atsižvelgiant į tai, kad pažeidimą sąlygojo žmogiškasis faktorius, kuriam Pareiškėja negalėjo daryti įtakos, baudą galėjo sumažinti iki minimalaus dydžio. Komisija pastebi, kad MAJ 141 straipsnis reglamentuoja atleidimo nuo baudos, o ne baudos sumažinimo ar skyrimo tvarką. Taigi, šio straipsnio 1 dalyje nustatyti atleidimo nuo paskirtų baudų mokėjimo pagrindai yra: 1) jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; 2) jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas; 3) kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui; 4) kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių

administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

Skunde Komisijai Pareiškėja nurodė MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą atleidimo nuo baudos pagrindą.

Atleidimas nuo sankcijų pagal MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punktą yra sietinas su nenugalimos jėgos poveikiu (*force majeure*) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (*cas fortuit*), kurių savo veikloje mokesčių mokėtojas nenumatė bei numatyti negalėjo, ir dėl šių aplinkybių poveikio atsiradę padariniai negalėjo būti veikiami mokesčių mokėtojo valios. Minėtomis aplinkybėmis pripažintinos gamtos jėgos, valstybinės valdžios institucijų neteisėti veiksmai ir žmogaus poveikis. Tačiau žmogaus poveikis mokesčių mokėtojo veiklai tik tada eliminuoja mokesčių mokėtojo valią, kai prieš jį naudojamas absoliutus smurtas (vis absoluta), kurio mokesčių mokėtojas negali išvengti, jam pasipriešinti ar nuo jo apsiginti. Nenustačius šių aplinkybių buvimo, mokesčių mokėtojas negali būti atleidžiamas nuo baudos MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu. Komisija pažymi, kad tokių aplinkybių tiek Muitinės departamento, tiek Komisijos nustatyta nebuvo, todėl Pareiškėja pagrįstai neatleista nuo ginčo baudos šiuo teisiniu pagrindu (LVAT 2017-10-31 nutartis adm. byloje Nr. A-1328-442/2017, 2021-04-14 nutartis adm. byloje Nr. eA-511-556/2021).

Kitų konkrečių aplinkybių, kurios leistų taikyti MAJ įtvirtintus atleidimo nuo baudos mokėjimo pagrindus, Pareiškėja skunde ar Komisijos posėdžio metu nenurodė. Taip pat nenurodė aplinkybių, kurios ginčo atveju sudarytų pagrįstą pagrindą taikyti teisingumo ir protingumo kriterijus. Komisija, įvertinusi ginčo bylos medžiagą, kitų atleidimo nuo baudos pagrindų taip pat nenustatė.

Dėl mokestinės nepriemokos išdėstymo.

Pareiškėja skunde bei posėdžio metu akcentavo savo sunkią finansinę padėtį, prognozuotinus ekonominės sankcijos padarinius, kuriuos pati Pareiškėja įvardina būsimus lemtingais bendrovės tolimesnei veiklai, todėl Komisija nurodo, kad Pareiškėja, susidūrusi su laikiniais finansiniais sunkumais ir neturėdama galimybės padengti baudų nepriemokos iš karto, vadovaujantis MAJ 88 straipsnyje įtvirtintomis nuostatomis ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2025 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. 1BE-881 „Dėl Mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo ir leidimo sudaryti mokestinės paskolos sutartį Muitinės leidimų sistemos priemonėmis suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2025-12-15, Nr. 2025-21495), gali kreiptis į mokesčių administratorių, Vilniaus TM, dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo, sudarant mokestinės paskolos sutartį.

Komisija, atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, konstatuoja, jog skundžiama Muitinės departamentas Sprendimo dalis dėl baudos Pareiškėjai skyrimo yra teisėta ir pagrįsta. Pareiškėjos skunde išdėstytais motyvais nėra pagrindo keisti Sprendimo dalies dėl baudos Pareiškėjai skyrimo ją mažinant, todėl Muitinės departamento Sprendimo dalis dėl baudos Pareiškėjai skyrimo yra tvirtintina.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 3 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026-02-23 sprendimą Nr. 1AE-53 dalyje dėl įmonei „A“ skirtos 9 142 Eur dydžio baudos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos

Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė